

Міністерство освіти та науки, молоді та спорту України
Міністерство охорони здоров'я
Сумський державний університет
Медичний інституту

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Topical Issues of Clinical and Theoretical
Medicine

Збірник тез доповідей
III Міжнародної науково-практичної конференції
Студентів та молодих вчених
(Суми, 23-24 квітня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ПУЛЬПИ ЗУБА ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМУ СЕРЕДНЬОМУ КАРІЕСІ У ЩУРІВ

Василенко М.В., Васько М.Ю.

Науковий керівник: доц. Новосельцева Т.В.

ВДНЗУ "Українська медична стоматологічна академія"

Кафедра патологічної анатомії з секційним курсом

Одним із найчастіших ускладнень карієсу є пульпіт, який розвивається внаслідок проникнення мікроорганізмів та їх токсинів із каріозної порожнини в пульпу зуба по дентинним каналцям. Завдяки розвитку компенсаторно-приспосувальних процесів пульпа може зберігати свої функції тривалий час, але за відсутності правильно проведеного лікування розвивається пульпарний некроз або склероз. Тому необхідно вирішити питання про стан пульпи та вибір методу лікування, що відповідало б принципам "біологічної доцільності", забезпечивши збереження життєздатності всієї пульпи або її частини.

Метою дослідження є вивчення морфологічних змін пульпи при експериментальному середньому карієсі у щурів.

Матеріали та методи. Експериментальний карієс у щурів викликався спеціальною карієсогенною дієтою. Визначення морфологічних змін різних ділянок пульпи проводилися на декальцинованих блоках зубів. Після фіксації у 10% нейтральному формаліні та парафінової проводки з одержаних блоків виготовляли серійні зрізи, які забарвлювались гематоксиліном та еозином. На отриманих препаратах вивчалися морфологічні зміни пульпи, що спостерігались при середньому карієсі. В якості контрольної групи спостереження слугували декальциновані не уражені карієсом зуби 5 щурів.

Результати проведених досліджень. При середньому карієсі відбуваються виражені деструктивні зміни в дентині та коронковій частині пульпи зуба. Так, безпосередньо вздовж емалево-дентинного кордону відмічається наявність не тільки зернистоглибчастого розпаду відростків одонтобластів, а також більш глибокі їх некробіотичні процеси у вигляді "мертвих шляхів". Під зоною деструкції дентинних трубочок знаходиться вузька смужка прозорого дентину, що розцінюється як адаптаційний процес.

Реакція пульпи при середньому карієсі, крім вираженої гіперемії судин, проявляється глибокими деструктивними змінами одонтобластів переважно в коронковій частині пульпи. Ядра останніх, в порівнянні з контрольною групою, втрачають свою багаторядну будову. Спостерігається набряк надодонтобластичного простору, що призводить до руйнування довгих відростків одонтобластів.

Встановлено, що в цервікальній частині пульпи спостерігаються як деструктивні, так і адаптаційні її зміни. Так, деструктивні зміни проявляються у вигляді накопичення набрякової рідини між окремими відростками одонтобластів, завдяки чому частина їх потоншується. При цьому збережені одонтобласти, у порівнянні з контрольною групою, мають косу або вертикальну орієнтацію.

Необхідно відмітити, що під одонтобластиами розташовується шар фібробластів з високою проліферативною активністю, про що свідчать чисельні фігури мітозів в них.

Висновки. При середньому карієсі в коронковій частині пульпи переважають деструктивні процеси, на відміну від цервікальної ділянки, де спостерігаються як деструктивні, так і адаптаційні процеси. Деструктивні процеси проявляються у вигляді набряку надодонтального простору і можуть бути зворотніми. Одночасно з цим в пульпі спостерігається проліферація фібробластів, що у подальшому сприяє утворенню замісного дентину.